

طرح آموزش و مشاوره خانواده

شیوه نامه اجرایی طرح آموزش و مشاوره تخصصی خانواده

تدوین : ستاد ساماندهی آموزش و مشاوره خانواده استانداری کرمان
(با مدیریت دفتر امور بانوان و خانواده)

اسفند ماه ۹۷

خانواده در تمام جوامع بشری به عنوان مهمترین نهاد اجتماعی و زیربنای فرهنگ ها و تمدن ها بوده است. اسلام به عنوان یک دین کامل و مکتب انسان ساز، عنایت ویژه به تعالی و تحکیم خانواده دارد، و سلامت جامعه با خانواده سالم پیوند دارد. انسان باید در این کانون عاطفی و معنوی و مهد مودت و رحمت تربیت شود تا به سعادت برسد، اعضاء خانواده در شکل گیری شخصیت و خلق و خوی یکدیگر موثرند. با توجه به تغییر کارکرد برخی از خانواده ها و افزایش آمار طلاق و کاهش ازدواج و آسیب های فرهنگی و اجتماعی ضروری است جهت تقویت و ایمن سازی و جلوگیری از تزلزل و فروپاشی این کانون مقدس اقدامات لازم در زمینه آموزش و مشاوره خانواده در جامعه، نهادهای دولتی و غیردولتی صورت گیرد. بنابراین، جهت آگاه سازی و توان افزایی خانواده برپایه آموزشهای دینی و معارف روانشناختی و جامعه شناختی؛ با هم افزایی و تعامل مردم و مسئولین؛ باید شرایط مطلوبی را فراهم ساخت.

۲- ضرورت تشکیل کارگروه آموزش و مشاوره خانواده

این شیوه نامه طبق ماده ۱۰۲ قانون برنامه ششم توسعه و بند ۶ از اسناد بالا دستی معاونت برنامه ریزی و هماهنگی شورای عالی انقلاب فرهنگی، با موضوع تهیه نظام جامع آموزش قبل، حین و بعد از ازدواج و مهارت های زندگی، که مرکز امور زنان و خانواده را مسئول تهیه و ابلاغ آن نموده است به دلیل اهمیت آن در استان توسط ستاد ساماندهی آموزش و مشاوره خانواده با مدیریت امور بانوان و خانواده استانداری کرمان تهیه گردیده است.

برابر با مصوبه شماره ۶۸/۱۵/۷۲۸۷ مورخ ۹۷/۴/۱۳، ستاد آموزش و مشاوره خانواده در استان به ریاست دفتر امور بانوان و خانواده استانداری و دبیری اداره کل بهزیستی و عضویت دستگاههای متولی طبق اسناد بالا دستی با هدف ساماندهی و هماهنگی بین بخشی امور مربوط به آموزش، مشاوره خانواده و بهداشت روان تشکیل شد و متناظر با آن فرمانداری هر شهرستان موظف است نسبت به تشکیل کارگروه آموزش و مشاوره شهرستان اقدام نماید. بنابراین، ضرورت شکل گیری این کارگروه عبارت است از:

۱- ساماندهی، سیاستگزاری و برنامه ریزی دقیق برای انتقال و اعتلای فرهنگ اسلامی و ایرانی خانواده

۲- اجرای برنامه های ملی، استانی و بومی آموزش و مشاوره خانواده

۳- بالابردن سطح سلامت روان و تحکیم بنیان خانواده

۴- پیشگیری از طلاق و کاهش آسیب های اجتماعی با استفاده از ظرفیت ها و منابع دستگاهها، نهادها و سایر مراکز مرتبط

۵- جلوگیری از پراکندگی، موازی کاری، اتلاف وقت و منابع (انسانی و مالی)

۳-اهداف تشکیل کارگروه آموزش و مشاوره خانواده :

۱-تحکیم بنیان خانواده و تسهیل در امر ازدواج و کاهش طلاق

۲-سیاست گذاری و ایجاد وحدت رویه در برنامه ریزی ، مطابق موازین قانونی و شرعی

۳-ساماندهی ، هماهنگی و هم افزایی بین بخشی امور مربوط به آموزش و خدمات مشاوره خانواده

۴- شناسایی ظرفیت های موجود و امکانات دستگاهها

۵-تولید و تجمیع محتوای آموزشی و الکترونیکی برای سنین مختلف مطابق نیاز سنجی های بومی به صورت تخصصی

۶-توزیع هماهنگ محتوای مناسب ، متنی ، صوتی ، ویدئویی و... در فضای های واقعی و مجازی

۷- اولویت بندی برنامه ها و مهارت های آموزشی قبل و بعد از ازدواج در حوزه خانواده

۸-تبیین و برنامه ریزی در راستای سیاست های جمعیتی مطابق شرایط منطقه ای

۹-آموزش مهارت های زندگی با تاکید بر فرزند پروری

۱۰-آموزش حقوقی خانواده و آگاهی از آسیبهای اجتماعی و فضای مجازی

۱۱- تهیه شناسنامه و گواهینامه های مهارتی برای اساتید و فراگیران

۱۲- ارزیابی و پایش برنامه های آموزش خانواده مطابق فرم های کارگروه

۴-اعضاء کارگروه شامل نمایندگان:

۱- استانداری (اداره کل امور بانوان و خانواده)۲- اداره کل بهزیستی۳- دانشگاه علوم پزشکی ۴- سازمان نظام

روانشناسی و مشاوره ۵- اداره کل آموزش و پرورش ۶- اداره کل فرهنگ ارشاد اسلامی۷- اداره کل ورزش و

جوانان ۸- نیروی های نظامی و انتظامی ۹- شهرداری و شورای شهر ۱۰- دادگستری۱۱- سازمان تبلیغات

اسلامی ۱۲- صدا و سیما ۱۳- کمیته امداد حضرت امام (ره) ۱۴- دانشگاه‌ها و حوزه‌های علمی ۱۵- جهاد دانشگاهی

۱۶- سازمانهای مردم‌نهاد در حوزه خانواده و نماینده دفاتر ازدواج شهرستان

• اعضای کارگروه در شهرستان متناظر با اعضای مرکز استان

۵-جامعه هدف :

۱- کلیه کارکنان و خانواده‌های آنان در ادارات ، دستگاهها ، نهاد ها ، کارخانجات اعم از دولتی و غیر دولتی ۲- اولیاء و مریبان ۳- دانش آموزان ۴- دانشجویان ۵- مدیران و مشاوران ۶- زنان خانه دار ۷- نیروی های نظامی و انتظامی ۸- اصناف و مشاغل آزاد و سازمان های مردم نهاد

۶-مراکز و مکان های ارائه آموزش و خدمات مشاوره

۱-ادارات ۲- مدارس و مهد کودک ها ۳- دانشگاه‌ها و سایر مراکز آموزشی مرتبط ۴- فرهنگسراها و خانه های جوانان ۵- مراکز آموزش و خدمات مشاوره ۶- کانون های فرهنگی مساجد و محلات ۷- مراکز آموزش نظامی و انتظامی ۸- صداوسیما و رسانه ها و شبکه های اجتماعی.

۷-سر فصل های آموزشی :

۱- آموزش مهارت های زندگی با تاکید بر:

الف-مهارتهای قبل، حین و بعد از ازدواج با رویکرد آموزه های دینی و روانشناسی و جامعه شناسی

ب- مهارت حل تعارض بین زوجین با رویکرد آموزه های دینی و روانشناسی و جامعه شناسی

ح-مهارت تکریم و ارتباط موثر عاطفی بین اعضای خانواده با رویکرد آموزه های دینی و روانشناسی و جامعه شناسی

د- مهارت تربیت فرزند با رویکرد آموزه های دینی و روانشناسی و جامعه شناسی

۲- آموزش تقویت فرهنگ، حیا و غیرت در استحکام خانواده

۳- آموزش مبانی اعتقادی و باورهای دینی و مسائل حقوقی و اخلاقی موثر در استحکام خانواده

۴- مهارت های سبک زندگی اسلامی و ایرانی

۵-آگاه سازی برای پیشگیری از آسیب های اجتماعی با تاکید بر فضای مجازی

۶- برگزاری دوره های آموزشی ویژه ، مربیان ، مشاوران ، روانشناسان ، در جهت ارتقاء مهارت های علمی و بروز رسانی اطلاعات تخصصی

نکته: ۱- تولید محتوای آموزشی و الکترونیکی و تهیه کلیپ های موثر در آموزش خانواده با استفاده از ابزار هنر و فن آوری متناسب با شرایط فرهنگی شهرستان با صلاحدید اعضای کارگروه توسط متخصصان و متولیان امر با توجه به سرفصل ها صورت گیرد و یک نسخه از آن به ستاد استان (دفتر امور بانوان و خانواده) ارسال گردد.

نکته: ۲- آموزش مهارت ها در آموزش و پرورش برای دانش آموزان و انجمن اولیاء و مربیان به صورت همزمان با تعامل سایر دستگاه ها برگزار و حمایت و نظارت دقیق تری صورت گیرد.

۸- شیوه تشکیل و شرح وظایف کارگروه:

۱- رئیس کارگروه در هر شهرستان، فرماندار و دبیر کارگروه رئیس بهزیستی شهرستان است.

۲- دبیرخانه دائمی کارگروه در محل فرمانداری می باشد.

۳- کارگروه بایستی ظرف مدت یکماه از تاریخ ابلاغ با هماهنگی دبیر و کارشناس امور بانوان فرمانداری به ریاست فرماندار تشکیل شود و جلسات به صورت ماهانه برگزار گردد.

۴- کمیته های تخصصی (از جمله : کمیته هماهنگی و پیگیری، آموزش و پژوهش ، ارزیابی و پایش ، با تاکید بر مستند سازی و تنظیم فرم های ارزیابی برنامه های آموزش شهرستان) با نظر اعضای کارگروه برگزار گردد.

۵- کارگروه لازم است ، مطابق اهداف آموزش و مشاوره خانواده با تعیین اولویت های هر شهرستان نسبت به تهیه تقویم آموزشی منسجم و مطابق سرفصل ها به صورت سالانه اقدام و برنامه ریزی نماید.

۶- گزارش تشکیل و نتایج اقدامات کارگروه از طریق دبیرخانه شهرستان، در پایان هر ماه به اداره کل امور بانوان خانواده استانداری به صورت مستند ارسال گردد.

۷- آموزش و مشاوره برای کارکنان و خانواده ها در دستگاهها و سایر مراکز جامعه هدف به خصوص مشاوره های قبل از عقد به صورت موثر ، تخصصی و با برنامه ریزی و پایش منظم انجام شود .

۸- ارائه آموزش و خدمات مشاوره و روانشناسی در سطح شهرستان بایستی توسط افرادی صورت گیرد که دارای مجوز از مراجع ذیصلاح، سازمان بهزیستی و نظام روانشناسی مشاوره بوده و ارائه این نوع خدمات توسط افراد بدون مجوز خلاف می باشد.

۹- هر موسسه و نهاد غیر دولتی دارای مجوز برای برگزاری همایش، سخنرانی، کارگاه و دوره آموزشی در موضوعات مطروحه فوق، لازم است در خواست مکتوب شامل رزومه مدرس، موضوع، سرفصل ها، گروه هدف و زمان برنامه پیشنهادی را حداقل دو هفته قبل از برگزاری به دبیرخانه کارگروه شهرستان ارسال نمایند.

۱۰- دبیرخانه، درخواستها را جهت بررسی تخصصی به کارگروه ارجاع می دهد.

۱۱- موسسات و مراکز خصوصی حق برگزاری هیچ گونه کارگاه و دوره آموزشی خدمات مشاوره خارج از موضوع مرتبط با مجوز را ندارند در صورت تخلف مورد پیگیری قانونی قرار خواهند گرفت.

۱۲- نهاد های دولتی متولی آموزش و مشاوره خانواده موظفند گزارشی از برگزاری همایش ها، کارگاهها و دوره های آموزشی در موضوعات مربوطه را به کارگروه ارسال نمایند.

۱۳- هر یک از اعضا کارگروه در موارد خاص می توانند در خواست تشکیل کارگروه را نموده تا موضوع برنامه های مورد نظر با حضور کلیه اعضا کارگروه بررسی گردد.

۱۴- برای برگزاری کارگاه های آموزشی و مشاوره های مذهبی، و روانشناسی برگزارکنندگان باید مطابق دستور العملهای مدیریت آموزش و مشاوره مراکز دانشگاهی و حوزه های علمی و یا سازمان تبلیغات اسلامی و مراجع ذیصلاح عمل نمایند.

۱۵- استفاده غیرقانونی از عناوین و القاب دکتر و متخصص و... بدون اخذ مدارک علمی لازم دانشگاهی و حوزوی و دریافت تعرفه های غیر قانونی خلاف بوده و منجر به ارجاع پرونده به مراجع ذیصلاح خواهد شد.

۱۶- در جریان برگزاری کارگاه یا همایش نماینده نهاد تایید کننده مجوز، بایستی در محل برگزاری همایش حضور داشته باشد و بر روند اجرای برنامه، نظارت نماید.

۱۸- بانک اطلاعاتی از اساتید و مشاوران متخصص و توانمند هر شهرستان تهیه گردد.

۱۹- تهیه بانک اطلاعاتی از سازمانهای مردم نهاد حوزه خانواده جهت همکاری، تسهیل و تسریع در برنامه ها توسط کارگروه صورت گیرد.

۲۰- در صورت نبود سمن مناسب، شرایط تشکیل، توسعه و تقویت سازمان مردم نهاد متعهد و متخصص در حوزه خانواده فراهم گردد.

۲۱-تنظیم تفاهم نامه بین دستگاه های متولی جهت تعامل، هم افزایی، استفاده از ظرفیت ها ، انسجام و اجرای بهینه آموزش های خانواده به روش هماهنگ و هم زمان برای فرزندان و اولیاء و مربیان صورت گیرد.

۲۲-پایش و ارزیابی دقیق آموزش های خانواده مطابق شاخص های بومی در سطح شهرستان توسط کمیته مرکزی کارگروه خانواده صورت گیرد و مدیران و مجریان موفق این طرح توسط فرماندار مورد تشویق قرار گیرند؛ و نتایج ارزیابی به دفتر امور بانوان و خانواده استان ارسال گردد.

۹-منابع مالی:

منابع مالی جهت برگزاری دوره های منسجم و تهیه محتوا و کلیپ های آموزشی برای شبکه های اجتماعی و همایش ها به شرح ذیل می باشد :

۱-ردیف هزینه های آموزشی، فرهنگی و اجتماعی دستگاه ها و...

۲-پرداخت های فراگیران مطابق تعرفه های مصوبه سازمان مربوطه

۳-حمایت شورای فرهنگ عمومی شهرستان

۴-جذب حمایت های خیرین فرهنگی

۵-ارائه طرح آموزشی در کارگروه بانوان و خانواده جهت کسب بودجه مورد نیاز

و آخر دعوانا ان الحمد لله رب العالمین

تدوین : ستاد ساماندهی آموزش و مشاوره خانواده استانداری کرمان

(با مدیریت دفتر امور بانوان و خانواده)

اسفند ماه ۹۷